การศึกษาสมรรถนะของเครื่องทดสอบความเย็น และผลกระทบต่อคอมเพรสเซอร์ เมื่อใช้สารทำความเย็น HFC-134a

นายอำนาจ หาญวงศ์ไพบูลย์

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2537

ISBN 974-584-977-4

ลิบสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

PERFORMANCE STUDY AND THE EFFECT OF USING HFC-134a ON THE REFRIGERATION CALORIMETER AND ITS COMPRESSOR

MR. AMNART HANWONGPAIBOON

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirement for the Degree of Master of Engineering

Department of Mechanical Engineering

Graduate school

Chulalongkorn University

1994

ISBN 974-584-977-4

การศึกษาสมรรถนะของเกรื่องทดสอบความเย็นและผลกระทบต่อ หัวข้อวิทยานิขนธ์ กอมเพรสเซอร์ เมื่อใช้สารทำกวามเย็น HFC-134a นาย อำนาจ ทาญวงศ์ใหมูลย์ โดย วิศวกรรมเกรื่องกล ภาควิชา อาจารย์ที่ปริกษา ดร. เชิดพันธ์ วิทราภรณ์ บัณฑิควิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง ของการสึกษาตามหลักสูตรมหาบัณฑิต 📈 🧘 🌬 - กณบคีบัณฑิตวิทยาลัย (รองสาสตราจารย์ คร.สันติ ถุงสุวรรณ) คณะกรรมการสอบวิทยานิพบธ์ **ประธานกรรมการ** (รองกาสตราจารย์ คร. มานิจ ทองประเสริฐ) อาจารย์ที่ปรึกษา (อาจารย์ คร. เชิดพันธ์ วิบูราภรณ์) Pros of one nessions (รองสาสคราชารย์ คร. กุลธร สิตปบรรเลง) ทว เวฟพงุธ กรรมการ (รองศาสตราจารย์ ทวี เวชพฤติ)

พิมพ์ตับงนับแหน้อย่อวิทยายะและลายในกาลแล้วข่าวท่ารื่องแต่บนทา

อำนาจ หาญวงค์ไพบูลย์ : การศึกษาสมรรถนะของเครื่องทดสอบความเย็นและผลกระบบ ต่อคอมเพรสเซอร์ เมื่อใช้สาร HFC-134a (PERFORMANCE STUDY AND THE EFFECT OF USING HFC-134a ON THE REFRIGERATION CALORIMETER AND ITS COMPRESSOR) อ. ที่ปรึกษา : ดร.เช็ดพันธ์ วิทูราภรณ์, 150 หน้า ISBN 974-584-977-4

วิทยานิพนธ์นี้กล่าวถึง การศึกษาการใช้สาร HFC-134a ในฐานะที่เป็นสารทดแทนสาร CFC-12 ที่ใช้เป็นสารทำความเย็นในเครื่องทดสอบความเย็น โดยมุ่งศึกษาในด้านของสมรรถนะและผลกระทบต่อ คอมเพรสเขอร์เมื่อใช้สาร HFC-134a เพื่อเป็นแนวทางในการใช้งานต่อไป ในส่วนของการทดสอบเพื่อ เปรียบเทียบสมรรถนะ จะหาการเดินเครื่องทดสอบความเย็นเมื่อใช้สารทั้งสองขนิด แล้วทาการเปลี่ยน ภาระความร้อน อีกทั้งมีการปรับแต่งเครื่องในกรณีของการใช้ HFC-134a เพื่อข้อมูลในการปรับแต่งเครื่องให้ทำงานได้อย่างเหมาะสม ผลการทดลองที่ได้จะถูกนำไปพิจารณาหาค่าพารามิเตอร์ ซึ่งเป็นค่าคงที่ของ แต่ละอุปกรณ์ เพื่อจะใช้ในการสร้างโปรแกรมการคำนวณสมรรถนะของเครื่องทดสอบความเย็น งานวิจัย อีกส่วนหนึ่งก็คือ ศึกษาการสึกหรอของลูกสูบ และชุดชีลของคอมเพรสเชอร์ เมื่อใช้งานไปแล้ว 300 ขั้วโมงโดยการพิจารณาจากภาพขยาย และจากคุณสมบัติของน้ำมันหล่อลืนหลังการใช้งานของคอมเพรสเชอร์

ผลการทดลองในส่วนสมรรถนะของเครื่องพบว่า การใช้สาร HFC-134a แทน CFC-12 ทำให้ ส้มประสิทธิ์สมรรถนะลดลงประมาณ 15% เนื่องจากงานที่ใช้ในการอัดในคอมเพรสเซอร์ต้องใช้มากกว่า แต่หลังจากการปรับแต่งเครื่องโดยลดขนาดอุปกรณ์ปรับลดความดันจำนวน 1/4 รอบ และ 1/2 รอบ จะ ทำให้เครื่องมีส้มประสิทธิ์สมรรถนะดีขึ้น เมื่อนำผลการคำนวณที่ได้จากโปรแกรมเปรียบเทียบการทดลอง พบว่า ที่คำส้มประสิทธิ์สมรรถนะที่ใกล้เคียงกัน มีความแตกต่างกันโดยเฉย็บประมาณ ±7% และผลการ ตรวจสอบในส่วนขอ การสึกหรอของลูกสูบขึ้งมีโลหะอลูมิเนียมเป็นส่วนประกอบ พบว่าระบบของ HFC-134a / โพลิเอสเตอร์ ออลย์ มีแนวโน้มจะทำให้อลูมิเนียมมีการสึกหรอของโลหะทองแถงได้มากกว่าระบบ HFC-134a / โพลิเอสเตอร์

	1
ภาลวิชา	วิศวกรรมเครียงกล
	วิศวกรรม!ครื่องกล
61 1 0 1 8 D 1	
ปีการศึกษา	2537

 ## C415667 : MAJOR MECHANICAL ENGINEER
KEY WORD: PERFORMANCE / COMPRESSOR / EFFECT OF USING HFC-134a

AMNART HANWONGPAIBOOL: PERFORMANCE STUDY AND THE EFFECT OF USING HFC-1342 ON THE REFRIGERATION CALORIMETER AND ITS COMPRESSOR, TRESIS ADVISOR: CHARDPAN VITOORAPORN, Ph.D. 150 pp. ISBN 974-584-977-4

In this research we present the study of using HFC-134a as a replacement for CFC-12 in the calorimeter unit. The performance of the unit and the effect to the compressor were considered when using these two refrigerants in the cooling in order to place the guide line for future use process. In a comparision on the performance testing, heat load was varied during running the unit. Pressure regulator was reduced in size during the use fo HFC-134a for suitable operating condition. Data from test-running has been used to calculate for parameters used in the computer program. In addition, the study on the errosion of piston and seal after running the unit for 300 Hrs. had been performed using analytical photograph and the variation in compressor oil properties.

From performance testing, we found that the coefficience of performance was reduced about 15% when using HFC-134a compared with CFC-12 for the same heat load. This was due to more work being done on the compressor to compensate for the less volumatic efficience. However, when pressure regulator has reduced the size with 1/4 and 1/2 thread. The performance was improved to be equal to or even higher that when running with CFC-12. The average difference of about ±7% on the result from computer program and experiment data was found. The analysys of the effect on aluminum alloy piston, when using HFC-134a/Polyester oil solution. The analysis of the effect on brass seal of seal and pipe showed more ware when using CFC-12/Mineral oil than that when using HFC-134a/Polyester.

มาควิชา	วิศวกรรมเครื่องกล	ลายมือชื่อนิสิต
สาขาวิชา	วิศากรรมเต ^{รื} ่องล	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา สิงคอร์ ว่าสามา
ปีการศึกษา	2537	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของท่า นอาจารย์ คร. เชิดพันธ์ วิทูราภรณ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ รองศาสตราจารย์ ทวี เวช พฤติ ซึ่งให้คำแนะนำและให้ข้อกิดเห็นต่างๆของการวิจัยมาด้วยดีมาตลอด

ขอขอบคุณ คุณปริญญา บุญปสาท ผู้จัดการแผนกเคมีภัณฑ์ บริษัท อี๊สเอเซียติ๊ก ประเทศไทย จำกัด และ เจ้าหน้าที่ฝ่ายผลิตภัณฑ์หล่อลื่นทุกท่านจากบริษัท เอสโซ่แสตนดาร์ด ประเทศไทย จำกัด ในการช่วยเหลือการวิเคระห์ตัวอย่างน้ำมันและจัดหาสารที่ใช้ในการทดลอง รวมทั้ง คุณ พงศ์ธร เจนทวีพรกุล ที่ให้กำปรึกษาด้านการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์

ท้ายนี้ ขอขอบพระกุณ บิคา-มารคา ซึ่งสนับสนุนในทุกค้านรวมถึงกำลังใจแก่ผู้ วิจัยจนสามารถสำเร็จการศึกษาได้

สารบัญ

เนื้อหา	9	หน้า
บทคัดย่อภาษา	ไทย	ก
บทคัดย่อภาษา	อังกฤษ	ข
กิตติกรรมประ	กาศ	ค
สารบัญตาราง		1
สารบัญภาพ		จ
คำอธิบายสัญญ	ูลักษณ์และคำข่อ	លូ
บทที่ เ บทนํ	1	1
1.1	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	2
1.2	การสำรวจงานวิจัย	6
1.3	วัตถุประสงค์	8
1.4	ขอบเขตงานวิจัย	8
บทที่ 2 โปรเ	เกรมการคำนวณ	11
2.1	ทฤษฎี	
2.2	วัฏจักรการทำความเย็นที่เกิดขึ้นจริง	14
2.3	การแสคงโปรแกรมการคำนวณเพื่อจำลองสมรรถนะ	
	ของเครื่องทคสอบความเข็น	16
2.4	รายละเอียคของโปรแกรม	22
2.5	ผลการคำนวณด้วยโปรแกรม	25
บทที่ 3 การค่	กำเนินการวิจัย	. 28
3.1	อุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย	. 28
3.2	วิธีการทคลองเพื่อหาสมรรถนะของเกรื่องทำความเย็น	33
3.3	วิธีการทคลองเพื่อหาผลกระทบต่อคอมเพรสเซอร์	. 35
3.4	ขั้นคอนการเดินเครื่องเพื่อหาผลกระทบต่ออุปกรณ์	. 36
บทที่ 4 ผลก	ารทคลอง	41
4.1	ผลการศึกบาสมรรถนะของเครื่องทดสอบความเย็น	41
4.2	ผลการวิเคราะห์น้ำมันหล่อลื่นคอมเพรสเซอร์	. 60
4.3	ผลการทดสอบการสึกหรอของลูกสุบและชุดซีล	63

สารบัญ

เนื้อหา		หน้า	
บทที่ 5 สรุปผ	ลการทคลอง และ ข้อเสนอแนะ	75	
ภาคผนวก ก.	ตารางแสดงผลการทดลอง	78	
ภาคผนวก ข.	โปรแกรมคอมพิวเตอร์	92	
ภาคผนวก ค.	การเปรียบเทียบผลการทคลองกับโปรแกรมการคำนวณ	137	
ภาคผนวก ง	การปรับเทียบเครื่องมือวัค	144	
ภาคผนวก จ.	ความคัน - เอ็นทาลปี ชาร์ทของสารทำความเย็น	147	
ประวัติของผู้เขีย	nı	. 150	

สารบัญตาราง

	ตารางที่	1
1.1	แสคงการลดจำนวนการผลิตของสาร CFC	. 2
	แสดงสารทำกวามเย็นทดแทน	
1.3	แสคงการเปรียบเทียบคุณสมบัติทางกายภาพของ CFC-12 และ HFC-134a	4
	แสคงการเปรียบเทียบค่า ODP และ GWP ของสารทำความเย็นเดิมและ	
	สารทำความเย็นทดแทน	. 5
2.1	ผลการคำนวณสมรรถนะของเครื่องทดสอบความเย็น	27
4.1	ผลการวิเคราะห์คุณสมบัติของน้ำมันหล่อลื่น	62
ก.1 - ก.8	แสดงผลการทดสอบสมรรถนะของเครื่องทำความเย็น	9-89

	รูปที่	หน้า
1.1	ปั๊มความร้อนระบาขอากาศ (EXHAUST AIR HEATPUMP)	7
1.2	แสคงการวัดอุณหภูมิและความคันของสารทำความเย็นที่จุดต่างๆของวงจร	7
2.1	แสคงแผนภาพของเครื่องทำความเย็นแบบอัคไอ	12
2.2	แสคงภาพความดัน เอ็นทาลปี ของวงจรทำความเย็น	12
2.4	แสคงผลการอัคที่สูญเสียความร้อน	15
2.5	แสดงความคันลดที่ทำให้เกิดความเสียดทานภายในท่อ	15
2.6	ใดอะแกรมมแสคงการทำงานของเครื่องจักร	16
2.7	แสดงกวามคัน - เอ็นทาลปี ชาร์ท	16
3.1	แสดงเครื่องทคสอบความเข็น (Refrigeration Calorimeter)	28
3.2	ใดอะแกรมแสดงการทำงานของเครื่อง	29
3.4	แสคงส่วนประกอบของคอมเพรสเซอร์	
3.5 - 3.10	แสคงเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณสมบัติน้ำมันหล่อลื่น	38-40
4.1	แสดงก่างานที่ได้จากการอัดคอมเพรสเซอร์ เมื่ออุณหภูมิของคอนเดนเซอร์	
	อยู่ที่ 33 °C	46
4.2	แสดงค่างานที่ได้จากการอัดคอมเพรสเซอร์ เมื่ออุณหภูมิของคอนเดนเซอร์	
	อยู่ที่ 35 °C	46
4.3	แสดงค่าสัมประสิทธิภาพทางไอเซนโทรฟิกของการอัดเมื่ออุณหภูมิของ	
	คอนเดนเซอร์อยู่ที่ 33 °C	47
4.4	แสดงก่าสัมประสิทธิภาพทางไอเซนโทรฟิกของการอัดเมื่ออุณหภูมิของ	
	กอนเคนเซอร์อยู่ที่ 35 °C	47
4.5	แสดงก่าสัมประสิทธิภาพเชิงปริมาตรของการอัดเมื่ออุณหภูมิของ	
	คอนเคนเซอร์อยู่ที่ 33 °C	48

	รูปที่	หน้า
4.6	แสดงค่าสัมประสิทธิภาพเชิงปริมาตรของการอัดเมื่ออุณหภูมิของ คอนเคนเซอร์อยู่ที่ 35 °C	48
4.7	แสดงค่าอัตราการใหลของสารทำความเย็นเมื่ออุณหภูมิของ คอนเดนเซอร์อยู่ที่ 33 °C	49
4.8	แสดงค่าอัตราการใหลของสารทำความเย็นเมื่ออุณหภูมิของ คอนเคนเซอร์อยู่ที่ 35 °C	49
4.9	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สมรรถนะในทางปฏิบัติเมื่ออุณหภูมิของ คอนเดนเซอร์อยู่ที่ 33 °C	50
4.10	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สมรรถนะในทางปฏิบัติเมื่ออุณหภูมิของ คอนเดนเซอร์อยู่ที่ 35 °C	5
4.11	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สมรรถนะรวมมื่ออุณหภูมิของคอนเดนเซอร์ อยู่ที่ 33 °C	5
4.12	แสดงก่าสัมประสิทธิ์สมรรถนะรวมมื่ออุณหภูมิของคอนเคนเซอร์ อยู่ที่ 35 °C	5
4.13	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สมรรถนะในทางปฏิบัติเมื่อเปรียบเทียบระบบของ CFC-12 กับ HFC-134a	52
4.14	แสดงวัฎจักรการทำความเย็น เมื่อเพิ่มภาระทางความร้อนและควบกุม อุณหภูมิคอนเดนเซอร์	51
4.15	แสดงการเปรียบเทียบสมรรถนะของคอมเพรสเซอร์ เมื่อใช้สารทำความเย็น CFC-12 และ HFC-134a โดยอุณหภูมิคอนเดนเซอร์อยู่ที่ 33 °C	54
4.16	แสดงการเปรียบเทียบสมรรถนะของคอมเพรสเซอร์ เมื่อใช้สารทำความเย็น CFC-12 และ HFC-134a (ลคตัวปรับความคัน 1/4 รอบ) โดยอุณหภูมิ	
	คอนเดนเซอร์อยู่ที่ 33 °C	55

	รูปที่	หน้า
4.17	แสคงการเปรียบเทียบสมรรถนะของคอมเพรสเซอร์ เมื่อใช้สารทำ	
	ความเย็น CFC-12 และ HFC-134a (ลดตัวปรับความคัน 1/2 รอบ)	
	โดยอุณหภูมิคอนเคนเซอร์อยู่ที่ 33 °C	56
4.18	แสคงการเปรียบเทียบสมรรถนะของคอมเพรสเซอร์ เมื่อใช้สารทำ	
	ความเย็น CFC-12 และ HFC-134a โคยอุณหภูมิกอนเคนเซอร์อยู่ที่	
	35 °C	57
4.19	แสคงการเปรียบเทียบสมรรถนะของคอมเพรสเซอร์ เมื่อใช้สารทำ	
	ความเย็น CFC-12 และ HFC-134a (ลคตัวปรับความคัน 1/4 รอบ)	
	โคยอุณหภูมิคอนเคนเซอร์อยู่ที่ 35 °C	58
4.20	แสคงการเปรียบเทียบสมรรถนะของคอมเพรสเซอร์ เมื่อใช้สารทำ	
	ความเย็นCFC-12 และ HFC-134a (ลคตัวปรับความตัน 1/2 รอบ)	
	โคยอุณหภูมิคอนเคนเซอร์อยู่ที่ 35 °C	59
4.21	แสคงลูกสูบใหม่ที่ยังไม่ได้ใช้งาน	64
4.22	แสคงลูกสูบใหม่ที่ใช้งานกับระบบ CFC-12	64
4.23	แสคงลูกสูบใหม่ที่ยังไม่ได้ใช้งาน	65
4.24	แสคงลูกสูบใหม่ที่ใช้งานกับระบบ HFC-134a	
4.25	แสคงชุคซีลใหม่ที่ยังไม่ได้ใช้งาน	60
4.26	แสดงชุดซีลใหม่ที่ใช้งานงานกับระบบของ CFC-12	60
4.27	แสคงชุคซีลใหม่ที่ยังไม่ได้ใช้งาน	6
4.28	แสดงชุดซีลใหม่ที่ใช้งานงานกับระบบของ HFC-134a	6 ⁻
4.29	แสคงกล้องสเตอริโอสโคป (Sterio Sopoe)	68
4.20	ถาพจะยาย 120 เท่า จะอาลถสาเกี้ย์ ๆ เป็ดงาวเ	

	รูปที่	หน้า
4.31	ภาพขยาย 120 เท่า ของลูกสูบที่ใช้กับระบบ HFC-134a	69
4.32	ภาพขยาย 120 เท่า ของลูกสูบที่ยังไม่ใช้งาน	70
4.33	ภาพขยาย 120 เท่า ของลูกสูบที่ใช้กับระบบ CFC-12	70
4.34	ภาพขยาย 630 เท่า ของชุคซีลทองเหลืองที่ยังไม่งาน	7
4.35	ภาพขยาย 630 เท่า ของชุคซีลทองเหลืองที่ใช้งานกับระบบ HFC-134a	7
4.36	ภาพขยาย 630 เท่า ของชุคซีลทองเหลืองที่ยังไม่ใช้งาน	72
4.37	ภาพขยาย 630 เท่า ของชุคซีลทองเหลืองที่ใช้งานกับระบบ CFC-12	72
4.38	ภาพขยาย 630 เท่า ของชุคซีลเหล็กกล้าที่ยังไม่ใช้งาน	73
4.39	ภาพขยาย 630 เท่า ของชุคซีลเหล็กกล้าที่ใช้งานกับระบบ HFC-134a	73
4.40	ภาพขยาย 630 เท่า ของชุคซีลเหล็กกล้าที่ยังไม่ใช้งาน	74
4.41	ภาพขยาย 630 เท่า ของชุคซีลเหล็กกล้าที่ใช้งานกับระบบ CFC-12	74
ก.เ	แสคงโพลิโทรฟิก เอกซ์โพเนนท์ (Polytropic exponent) ของการอัค	90
ก.2	แสคง ทุง ของคอมเพรสเซอร์	91
ข1.	แสคงหน้าจอ Introduction หลังเรียกใช้โปรแกรม "RCPP"	93
ข2.	การแสดงผลในรูปของตาราง	9-
ขั้	การแสดงผลในรูปของแผนภาพ	9
ข4	.การแสคงผลในรูปของความคัน - เอ็นทาลปีชาร์ท	90
31.	แสดงการปรับเทียบเครื่องวัดอัตราการใหลของสารทำกวามเย็น	145
1 2.	แสคงการปรับเทียบเกจวัคความคัน	146

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

```
ความคัน (KPa)
P
                 อุณหภูมิของสารทำความเย็น ( ° K)
                 ปริมาดรจำเพาะ (m³/kg)
                 ความหนาแน่น (kg / m³)
                 ค่าโพลิโทรฟิค เอกซ์โพเนนท์ (polytropic exponent)
                 ปริมาณองศาไอร้อนยวดยิ่ง ( Degree of superheat )
\Delta\theta_{s}
                 อัตราการไหลของสารทำความเย็น (kg/s)
mr
                 อัตราการไหลของน้ำหล่อเย็น (kg/s)
m_w
                เอ็นทาลปีของสารทำความเย็น (kJ / kg.k)
                เอนโทรปีของสารทำความเย็น (kJ / kg.k)
S
                 งานที่ให้แก่คอมเพรสเซอร์ (watt)
W<sub>(bhp)</sub>
                 กำลังงานจากการอัดแบบไอเซนโทรฟิคของคอมเพรสเซอร์ (watt)
W<sub>(isen)</sub>
                 กำลังขาเข้าของคอมเพรสเซอร์ (watt)
W<sub>motor</sub>
                ความจูของกระบอกสูบ (L/S)
Vd
\eta_{v}
                ประสิทธิภาพเชิงปริมาตรของคอมเพรสเซอร์
                 ความร้อนที่อีวาโปเรเตอร์ (watt)
Qe
                 ความร้อนจากเครื่องทำความร้อน
Q_{w}
                 ความร้อนจากภายนอกเข้าสู่ถัง (watt)
Q_{g}
                 ความร้อนที่ระบายออกจากคอนเดนเซอร์ (watt)
Q_c
                 ค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนของถังทรงกระบอก (watt / ° C)
U
```

คำสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนจากผิวท่อ (watt / ° C)

ค่าความจุความร้อนจำเพาะของน้ำ (kJ / kg.k)

อุณหภูมิของน้ำระบายความร้อน (k)

ŪΑ

Cp

 $T_{\mathbf{w}}$

ตัวห้อยท้าย

- สภาวะที่ออกจากคอมเพรสเซอร์
 สภาวะที่ออกจากคอมเดนเซอร์
 สภาวะที่ออกจากอุปกรณ์ลดความคัน
 สภาวะที่ออกจากคาลอรีมิเตอร์
 อีวาโปเรเตอร์
 คอนเดนเซอร์
 ขาเข้า
- o = ขาออก